

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ
БУДІВНИЦТВА

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТА ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

1) НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: <u>ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТА ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА</u>	2) Шифр за ОНП: ВК.16
3) Карта дисципліни дійсна протягом навчального року: 2021/2022	
4) Освітній рівень: третій рівень вищої освіти (доктор філософії)	
5) Форма навчання: очна (денна)/очна (вечірня)	
6) Галузь знань: 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»	
7) Спеціальність: 051 «Економіка»	
8) Компонента спеціальності: вибіркова	
9) Семестр: III	
10) Обсяг дисципліни: 5 кредитів	
11) Семестровий контроль: залік	
12) Цикл дисципліни:	
13) Викладач (розробник карти): <i>Сорокіна Л.В., д.е.н., професор, Ізмайлова К.В., к.е.н., професор</i>	
14) Профіль викладача: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=97078	
15) Мова навчання: українська	
16) Необхідні ввідні дисципліни: (що треба вивчити, щоб слухати цей курс)	
17) Мета курсу: формування у аспірантів системи знань і практичних навичок з питань фінансового аналізу діяльності підприємств, а саме вміння: постійно відстежувати фінансовий стан підприємства за сукупністю аналітичних показників та обґрунтовувати заходи щодо покращення фінансового стану; оцінювати імовірність банкрутства підприємств заради його упередження; здійснювати економічну та фінансову експертизу реальних (капітальних) інвестиційних проектів; використовувати при фінансовому аналізі економіко-математичні методи, сучасне програмне та інформаційне забезпечення.	

18) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1	РН01. Мати теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження	Лекція, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 ЗК02 ЗК04 СК01 СК02 СК04 СК06
2	РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження	Лекція, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 ЗК02 СК01 СК02 СК03 СК04 СК05 СК06
3	РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, програмне забезпечення та інформаційні системи.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження	Практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 ЗК02 ЗК03 ЗК05 СК02 СК05 СК06 СК07
4	РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефаківцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження	Практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 ЗК03 СК02 СК05 СК06 СК07
5.	РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження	Лекція, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК03 ЗК06 ЗК07 СК02 СК03 СК05 СК06 СК07
6.	РН08. Організувати та вести науково-дослідну роботу з обраної наукової спеціальності, ефективно працювати самостійно або в групі, управляти колективом, впливати на формування цілей команди, соціально-психологічний клімат в потрібному для досягнення цілей напрямку, вирішувати проблемні ситуації, на основі принципів доброчесності та відповідальності за успішний кінцевий особистий та командний результат.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження	Практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 ЗК03 ЗК06 ЗК07 СК02 СК04 СК05 СК06 СК07

7.	РН09. Знати та розуміти філософську методологію наукового пізнання, демонструючи власний науковий світогляд та морально-культурні цінності, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику, академічну доброчесність, повагу до різноманітності та мультикультурності в поєднанні з постійним самовдосконаленням науково-педагогічного рівня.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження	Практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК02 ЗК03 ЗК04 ЗК05 СК02 СК04 СК07 СК08
8.	РН10. Розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної, дослідницько-інноваційної та/або науково-педагогічної діяльності за фахом та продукувати нові ідеї та методи, спрямованих на покращення науково-практичної діяльності в галузі.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження	Практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 ЗК02 ЗК08 ЗК09 ЗК10 СК03 СК05 СК06 СК07

19) Форми занять та їх тривалість (кількість годин)

	Лекція	Практичне заняття	Лабораторні заняття	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота аспіранта
	30	30	-	контр.робота	90

Зміст: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекція:

1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу.
2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.
3. Основні аналітичні показники фінансового стану.
4. Визначення рівня фінансової стійкості за критерієм стабільності джерел покриття запасів.
5. Аналіз ліквідності балансу.
6. Узагальнюючі показники фінансового стану підприємства.
7. Діагностика банкрутства підприємства.
8. Методи та прийоми фінансового аналізу.
9. Економічна експертиза інвестиційного проекту (ІП).
10. Фінансова експертиза інвестиційного проекту.
11. Види економічної діагностики.
12. Діагностика виробничого середовища підприємства.
13. Діагностика конкурентоспроможності підприємства і його продукції.
14. Стратегічний аналіз положення підприємства на ринку.
15. Бенчмаркінговий аналіз стратегічних пріоритетів підприємства.
16. Діагностична оцінка вартості майна та бізнесу.
17. Витратний (майновий) підхід до оцінки вартості майна та бізнесу
18. Порівняльний (ринковий) підхід до оцінки вартості майна та бізнесу.
19. Методологія ринкового підходу.
20. Діагностика економічної безпеки і ризиків підприємства.

Практичне заняття:

1. Складання графіку обслуговування банківського кредиту
2. Визначення середньозваженої вартості капіталу підприємства
3. Визначення рівня фінансового важеля.
4. Обґрунтування амортизаційної політики підприємства (визначення амортизаційних відрахувань за різними методами, що передбачені чинним законодавством)
5. Визначення показників використання оборотних активів. Розрахунок тривалості операційного та фінансового

циклів.

6. Складання поточних фінансових планів.
7. Складання оперативних фінансових планів.
8. Аналіз виробничого потенціалу при допомозі виробничої функції.
9. Визначення параметрів моделі життєвого циклу підприємства та складових
10. Діагностика стратегічних зон господарювання за допомогою матриці БКГ.
11. Діагностика конкурентного статусу підприємства і його продукції.
12. Визначення координат підприємства в системі SPACE з використанням інтервалів. Дискримінантний аналіз загроз економічної безпеки підприємства.
13. Кластерний аналіз зовнішнього середовища будівельних підприємств. Використання його результатів для гнучкого бюджетування.
14. Обґрунтування конкурентних стратегій підприємства за допомогою ігрових методів та алгоритмів нечіткого логічного висновку.
15. Оцінювання вартості активів підприємства за майновим та порівняльним підходом.

Лабораторне заняття: немає.

Курсовий проект/курсова робота/РГР/Контрольна робота:

Контрольна робота

Самостійна робота аспіранта:

1. Підготовка до практичних занять.
2. Опрацювання навчального матеріалу (за навчально-методичною та науковою літературою), пошук інформації в бібліотеках, мережі Інтернет, використання баз даних інформаційно-пошукових та довідникових систем.
3. Творча робота аспірантів (у тому числі під час виконання написання статті, тез доповідей на конференціях тощо).
4. Самооцінювання знань і умінь із навчальних дисциплін.
5. Виконання індивідуального завдання.
6. Підготовка до заліку.

20) Іспит: немає.

21) Основна література:

- Фінанси підприємств: підручник / [Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – Восьме вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2013. – 219 с.
2. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз. Теорія та практика. Центр навчальної літератури. 2019. – 328 с.
  3. Загурський О.И. Фінансовий аналіз : кредитно-модульний курс. Центр навчальної літератури. Рекомендований МОН України. 2019. – 472 с.
  4. Фінансовий аналіз. За заг. ред. І.О.Школьник. К.: Центр учбової літератури». 2016 р. – 368 с.
  5. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз у будівництві. К.: «Кондор». 2007 . -. 236 с.
  6. Кривов'язук І. Економічна діагностика. К.: Центр навчальної літератури. 2019. – 450 с.
  7. Управління фінансовою санацією підприємств у схемах і таблицях : навч. посіб / О.О.Терещенко, О.А.Островська, О.Б.Соколова. - К.: КНЕУ, 2014.- 217 с.
  8. Костенко Т.Д., Підгора Є.О., Рижиков В.С., Панков В.А., Герасимов А.А., Ровенська В.В. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 400 с.
  9. Косянчук Т.Ф., Лук'янова В.В., Майорова Н.І., Швид В.В. Економічна діагностика: Навчальний посібник для ВНЗ – Львів: Новий світ 2000, 2009. – 452 с.
  10. Коупленд Т. Стоимість компаній: Оценки и управление : [Текст] / Т. Коупленд, Т. Коллер, Д. Мурын ; [пер. с англ. Н. Н. Барышникова]. — [3-е изд., перераб. и доп]. — М. : Олимп-Бизнес, 2008. — 576 с.
  11. Моторин Р.М. Статистика для економістів : навч. посіб. / Р.М. Моторин, Е.В. Чеботовський. — 3-тє вид., виправл. і доповн. — К. : Знання 2013. — 381 с. + ком пакт диск — (Вища освіта ХХІ століття).
  12. Сорокіна Л. В. Моделі і технології управління ринковою вартістю будівельних підприємств : [Текст] / Л. В. Сорокіна. — К. : Лазурит-поліграф, 2011. — 541 с.
  13. Сорокіна Л.В. Інноваційні методи оцінки банківського капіталу [монографія]/ Л.В. Сорокіна, В. М. Кочетков, Ю. С. Камарицький. — К. ТОВ «СІК ГРУП Україна», 2013. — 244 с.
  14. Фінансовий менеджмент : [текст] навч. посіб. / За заг. ред. І. О. Школьник, В. М. Кремень [І.О. Школьник, В.М. Кремень, С. М. Козьменко та ін.]. — К. : Центр учбової літератури, 2015. — 488 с.
  15. Штовба С. Д. Проектирование нечетких систем средствами MATLAB : [Текст] / С. Д. Штовба. — М. : Горячая линия – Телеком, 2007. — 288 с.
  16. Стеценко С. П., Сорокіна Л.В., Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз та економічна діагностика : навч. посіб.. М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. - Київ : КНУБА, 2019. - 158 с.
  17. Методичні вказівки до курсової роботи «Аналіз фінансового стану підприємств» для студентів спец. 051 «Економіка». Укладачі: К.В. Ізмайлова, Беленкова О.Ю. К.: КНУБА. 2018. – 62 с.
  18. Фінансово-економічна експертиза інвестиційного проекту. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи для студентів спеціальності 051 «Економіка». Укладач : К.В.Ізмайлова . К.: КНУБА. 2018. – 28 с.

22) Додаткова література:

1. Закон України від 07 грудня 2017 року N 2245-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році.»
2. Журнал «Фінанси України». Щомісячне видання.
3. Порядок проведення оцінки фінансового стану бенефіціара та визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій зі змінами, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 14.07.2016 № : [Текст] / Міністерство фінансів України // Офіційний вісник України від 19.08.2016 — 2016 р., № 63, стор. 54, стаття 2138, код акту 82764/2016.
4. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджена Постановою НБУ № 351 від 30.06.2016. : [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16/print1476904051072495>.

23) Робоче навантаження аспіранта, необхідне для досягнення результатів навчання

№	Форма занять	Кількість годин аудиторні/ СРС
1.	Лекція	30/15
2.	Практичне заняття	30/15
3.	Лабораторні заняття	-
4.	КП/КР/РГР / Контр.роб.	Контрольна робота/12

5.	Форма контролю	Залік/6
	Всього годин	60/90
24) Сума всіх годин:		150
25) Загальна кількість кредитів ECTS		5
26) Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:		60/2
27) Кількість необхідних годин (кредитів ECTS) СРС для забезпечення аудиторного навантаження:		48/1,6
28) Кількість годин (кредитів ECTS) СРС , забезпечених навчальним планом:		90/3

29) Примітки:**Методи контролю та оцінювання знань аспірантів**

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальних роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій аспірантів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку аспіранта він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Аспірант, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету (відділу докторантури і аспірантури) документ, який засвідчує ці причини.

Аспірант, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

Аспірант, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку, а також виконати індивідуальне завдання, якщо його виконання було передбачене планом заняття.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі аспірантів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується аспірантами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх семінарських занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань аспіранта аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються аспіранту за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту аспірантом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, аспіранти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь аспіранта у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за місяць до початку залікової сесії. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 2 тижні до початку сесії. Викладач має право вимагати від аспіранта доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності аспірантів за відсутності пропущених та невідпрацьованих семінарських занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою до підсумкової форми контролю – заліку. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Участь в роботі впродовж семестру – 100.

Форма підсумкового контролю – залік.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні завдання 30% семестрової оцінки;
- індивідуальна робота 30 % семестрової оцінки;
- модульний: тестовий (заліковий) – 40 % семестрової оцінки.

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне оцінювання та самостійна робота		Залік	Сума
Змістовний модуль № 1			
практична частина	індивідуальна робота		
50	30	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Аспіранту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Аспірант, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку.

Аспірант, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Аспірант має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до аспірантів на початку вивчення дисципліни.

.....
(дата і підпис розробника)

Затверджено:

.....
(підпис завідувача кафедрою)